

Innrás í Moskva í góðari meining

— Fólkinu eru ótrúliga blíð, fitt og fyríkomandi, siga Maud, Martin og Nina. Saman við trimum øðrum ungum føroyingum vóru tey við í Moskva í seinasta mánaði, tá tað stóra tiltakið Next Stop Sovjet var

Tað er einki óvanligt í at gera ferðir til Sovjet. Men aldrin áður hava slíkar hópfærðir verið gjørdar hagar, sum tá umleið 4.000 fólk, mest unglingar, úr øllum Norðurlondum í seinasta mánaði fóru yvir at vitja. Tiltakið nevndist Next Stop Sovjet og hevði til endamáls at bróta brýr millum eystur og vestur og harvið virka fyri friði, forstålsu og einum betri heimi við minni dálking og færri vápnum.

SOMU BOÐ Í EYSTUR

Alt byrjaði sum eitt natúrligt framhald av eini ferð norðurlendskir unglingar gjørdur vesturyvir í 1986. Tá kallaðist tiltakið Next Stop Nevada og hevði til endamáls at mótmæla kjarnorkuspreiðingum. Beint eftir hendi vanlukkan í Tjernobyl, og hon gav hugskotið til at fara til Sovjet við sama boðskapi.

DRÚGVAR FYRIREIKINGAR

Ferðin til Sovjet var væl og leingi fyríreikað í samstarvi við ymsar ungdomspolitiskar felagsskapir eystanfyri. Fundirnir vóru nógvir. Ikki bara fóru norðurlendingar til Moskva at fundast, men ein stórir hópur av sovjetiskum unglingum var eisini í vár í Keypmannahavn sum liður í fyríreikingunum.

FØROYINGAR SEINIR Á SJÓ-ARFALLINUM

Sum so ofta góvu føroyingar sær ikki far um tiltakið fyrr enn í seinastu løtu. Men tað bleiv kortini til, at seks føroysk ungfolk meldaðu seg til. Av tí at tey komu so seint uppi, fingur tey einki sjálvstøðugt mál á skránnu, men vórðu sett at fylgja við viðgerðini av mannarættindaspurningum. Fyrí-

lestrararnir og orðaskiftini um mannaættindi, fólkarræði og marknaðarkrefur vóru á universitetinum, og har vóru føroysku luttakararnir so hvønn dag. Føroyingarnir luttóku tó sum sjálvstøðugur bólkur.

IKKI BARA MOSKVA

Føroyingar vóru bara á Moskva-leiðini, men onnur fóru víðari, sum avtalað varð frammanundan. Eitt nú vóru nøkur har, sum Sovjet ger royndarspreiðingar, og nøkur vóru í Tjernobyl og gingu mótmælissongu og settu upp vindmyllu fyri at vísa á aðrar orkuleiðir enn kjarnorkuna.

NÓGV TILTØK

Annars vóru ymisk onnur tiltøk bygd á orðaskifti og samstarv millum eystur og vestur. Tað var eisini tónleikur og sjónleikur við leikarum úr eystri og vestri.

Men tiltøk sum Next Stop Sovjet byggja líka nógv á, at einstaklingar hittast og skifta orð, so tey fata støðuna hjá hvørjum øðrum.

Føroyingarnir fóru við tóki úr Keypmannahavn 16. september saman við umleið 500 fólki. Tey flestu vóru ungfolk, men meira tilkomið fólk var eisini við, og yngsti luttakarin var ikki meira enn átta mánaðar gamal. Tey koyrdu til Stokkhólm og Helsinki, har fleiri komu við, og tveir dagar eftir fráferðina úr Danmark, komu tey til Moskva.

ØLL BÚÐU SAMAN

Next Stop Sovjet hevur í mánaðar havt sína egna skrivtovu í Moskva, har bæði norðurlendingar og sovjetbúgvar hava fyríreikað og lagt til rættis. Hagar fóru øll fyrst fyrí at fáa innivist. Tað tók sína tíð - sum so mangt annað í Sovjet - men umsiðir at

Fýra av føroysku luttakarunum við Vasiljkkatedralin mitt í Moskva

vita, at tey skuldu gista í eini íbúð mitt í býnum. Tað hildu tey vera væl fyriskipað, at øll seks kundu sleppa at búgva saman, tí í Moskva búgva tey flestu trongt við fleiri ættarliðum undir sama taki, orsakað av íbúðartroti. Og bæði innivist og matur var ókeypis. Luttakararnir skuldu ikki gjalda meira enn 2500 krónur fyri ferðina, og harav fekk hvør teirra 200 rublar at nýta í landinum.

BÚÐU Í ÍBÚÐ

Tey seks komu so at búgva saman við tveimum sovjetiskum gentum, sum høvdu lænt íbúðina frá einum vinmanni. Hann var burturstaddur. Hetta var ein heilt vanlig íbúð, sum hevði felags køk og bað við aðra íbúð. Genturnar vóru til arbeiðis báðar hvønn dag. Onnur læs til lækna, hin arbeiðdi á flogvøllinum og læs annars týskt og japanskt.

Gjøgnum hesar báðar genturnar komu tey at kenna ein heilan hóp av

fólki, sum tey tosaðu við um mangt og hvat. Tey rendu seg eisini í onnur fólk, sum bjóðaðu heim og vísu teimum býin. Og á øllum hesum mongu fólkið hoyrdu tey ymiskar áskoðanir um lívið í Sovjet, um Gorbátjov og annað, tey fullu í tosum. Tað vóru tey, sum hildu minni um hansara politikk, og so onnur, sum harmaðust um, at so sterkar krefur í Sovjet skulu stríðast ímóti Gorbátjov.

KONSERTIN FLUTT

Ætlanin var at halda eina stóra rokk-konsert á sjálvum Reyða Torginum. Leingi vóru tingingar millum norðurlendsku og sovjetisku fyríreikararnar um hesa konsert. Men so ein dag segði býráðið í Moskva nei, og tað fingur politikararnir manga skortflegju fyri bæði frá norðurlensku og sovjetisku fyríreikarunum. Tað endaði so við, at konsertin varð hildin á Lenin-heyggjunum, og henda konsert varð send beinleiðis í sjónvarpinum í samsending við danska sjónvarpið, ið tók upp eina aðra konsert samstundis í Keypmannahavn. Tað var ein frálík konsert. So fríðarlig hevði neyvan nøkur konsert verið í Føroyum. Men líkt var ikki til, at sovjetisku

Tey hittu eisini Gennaríkh Anokhin, sum er kandidatúr í søgu og hevur sett seg væl inn í norðurlenskt víðurskipti. Anokhin skilir skandinaviskt. Í fjør var hann og vitjaði í Føroyum

